

[C. O. Pedersen.]

Ejendomspriserne stiger, naar Smørret bliver tre Gange saa dyrt, og hvordan de vil falde, naar det bliver billigere, og det vil ogsaa være Tilfældet med Fæstebruget.

Dernæst kommer jeg til det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen's Tale om, at det er ikke Fæste, der er foreslaaet. Det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) har jo været saa uforsigtig at sige, at det var offentligt Fæste. Man plejer imidlertid at gaa udenom det og sige: ja men Manden faar Skøde paa Ejendommen. Det er det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen saa glad ved, men det lagde det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) aabenbart ingen Vægt paa, idet han sagde, at det skal være offentligt Fæste. Jeg vil indrømme det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen, at man kunde være kommet denne Sag betydelig nærmere selv i Regeringsforslaget, end man er kommet; hvis det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen havde draget Omsorg for — og det havde jeg egentlig regnet med —, at §§ 30 og 31 ikke var gaaet igen i Lovforslaget i Aar, saa havde det ærede Medlem staaet meget bedre med Talen om Skødet paa Ejendommen, og den højtærede Landbrugsminister havde ogsaa kunnet sige: ja det er egentlig ikke Fæste. Men efter at man nu i Aar igen har §§ 30 og 31 i Lovforslaget med det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerrers) gode Anbefaling for lidt siden, tror jeg ikke mere rigtig paa Skødet, for det er jo et Faktum, at disse to Paragraffer er de samme som i Fjor. Jeg troede, de vilde være gaaet ud, men det er de ikke, og de ophæver i Virkeligheden fuldkommen Ejendomsretten.

Det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) omtalte begge Paragraffer. Om § 30, hvor det drejer sig om Ejerskitte, om, at Fæstet, uden at Staten griber ind, kan gaa over til Livsarvinger, sagde det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre), at hvis han vil sælge, kan Staten tage Ejendommen til Jordvurderingen plus Byggelaanet. Jeg gad vidst, om man skulde forstaa det ved Selveje. Jeg gad vidst, om det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre), naar han i Morgen fik Besøg af en Mand, som vurderede hans Sager paa de Vilkaar og siger: nu tager jeg det, saa vil kalde det Selveje. Han kunde faa Lov til at beholde Livsarvingerne og Skødet, men Ejendommen tager de, det er Sagen.

Naar vi kommer til § 31, er det endnu værre. Jeg har nemlig oplevet en Gang, at en Mand havde en Ejendom paa en halv Snes Tønder Land, som just svarer til Størrelsen af et Husmandsbrug. Den havde liget ubemærket hen gennem mange Aar,

men saa rejstes der en stor Fabrik, som vi allesammen kender, ved Siden af, og Fabrikanten ønskede at købe den Jord, som i Løbet af faa Maaneder var steget til det dobbelte. Jeg gad egentlig vide, med hvilken Ret man vilde sige til den Ejer, hvis han var Fæstehusmand, at disse ti Tønder Land er nu steget, der er kommet en Fabrik ved Siden af, og Fabrikanten vil have det, det kan han ogsaa godt faa, men vi har Førsteret, du kan beholde Skødet og Livsarvingerne, men saa kan du stikke af, og saa tager vi Fortjenesten af Jorden. Man plejer at gøre det med den Bemærkning, at det er samfundsskabte Værdier, men det er der jo ikke meget af dér, for det samfundsskabte, ja, det var, hvad denne store Fabrikant havde nedlagt i Fabrikken, hverken mere eller mindre. Man vilde altsaa i Henhold til denne Paragraf kunne tage denne Ejendom, og saa er det, jeg siger, at hvis de Herrer mener, at det er Selveje, naar Staten, om den ønsker det, kan tage en Ejendom, naar den gaar over til anden Ejer, eller naar der er Byggegrundsværdier i den, saa forstaaer jeg ikke, hvad Selveje er. Men jeg trøster mig med, at der er heller ingen andre, der forstaaer det, for Folk ude i Landet vil allesammen have den Opfattelse, at naar der foreligger Selveje, kan Manden handle med sin Ejendom, saa meget han vil, uden at andre griber ind i hans Dispositioner, og naar jeg har mødt det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen — vi har jo diskuteret dette Spørgsmaal saa tidt —, har det ærede Medlem ogsaa altid sagt, at hvis Manden havde udbetalt sit Byggelaan, kunde han handle med Ejendommen uden Indgriben fra Statens Side, uden at Staten havde nogensomhelst Indflydelse paa den Pris, han fik. Men dette kan ikke lade sig gøre, naar § 31 og § 30 staaer i Loven. Saa er det ikke nok, at han har udbetalt Byggelaanet, for Staten kan naar som helst ved Ejerskitte tage Ejendommen til Jordens Grundværdi plus den Værdi, der i sin Tid har været udtrykt i Byggelaanet. Dette er der for mig ingen Tvivl om, og derfor giver jeg ikke ret meget for al den Tale om, at dette Fæste er det samme som Selveje. Jeg tror ikke rigtig paa det. Jeg tror egentlig, det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen godt vilde have det saaledes — det maa jeg da tro, naar det ærede Medlem har sagt det saa tidt —, men saa er det altsaa det ærede Medlem Hr. Larsen (Bjerre) og den højtærede Landbrugsminister, der er de store Hindringer for, at det ærede Medlem kan faa det Selveje gennemført, som han maaske nok gerne vilde have. Med andre Ord, Socialdemokraterne